Memo

Bezoekadres
Oldehoofsterkerkhof 2
8911 DH Leeuwarden

Postadres
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

(058) 233 83 88
secretariaat@sdfryslan.nl

Aan : [redacted] SDF
Van : [redacted] Sociaal Domein Fryslân
[redacted]

Aandachtsveld : WMO
Onderwerp : **Oplevering beleidskader sekswerk**
Datum vergadering : 22 januari 2026
Bijlagen : 3

Samenvatting

In december 2024 heeft het PO SDF ingestemd met het ontwikkelen van een beleidskader sekswerk. Bijgevoegde documenten betreffen de oplevering van deze opdracht. Het beleidskader sekswerk bestaat uit drie elementen, te weten:

1. Handreiking lokaal beleid sekswerk- **ter instemming op lokale implementatie (uiterlijk 1 januari 2028).** Deze handreiking omvat onder andere modelartikelen voor de APV, informatie over vergunningen en daaraan gerelateerd beleid en een handhavingsarrangement. Gemeenten kunnen hieruit putten om hun lokale beleid (verder) op orde te brengen. Met het instemmen met de handreiking spreken gemeenten de intentie uit om de handreiking, voor zover elementen (zoals APV en handhavingsarrangement) nog ontbreken of afwijken van de handreiking, in het gemeentelijk kader te verwerken. Wijzigingen in de APV aanbrengen betreft een raadsbevoegdheid, het implementeren van het handhavingsarrangement betreft een collegebevoegdheid. Gemeenten committeren zich met instemming op het PO met het uiterlijk op 1 januari 2028 implementeren van (onderdelen van) de handreiking zodat er uniform beleid in Friesland ontstaat en het waterbedeffect wordt voorkomen. Gemeenten die deelnemen aan de pilot toezicht en handhaving (zie ook 3.) doen dit in 2026.
2. Herijking subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers, ingaande vanaf subsidiejaar 2027- **ter instemming.** Binnen de herijking bevat een visieomschrijving op de ondersteuning aan sekswerkers, de doelen die daarmee bereikt zouden moeten worden en een daaruit voortvloeiend opdrachtkader. SDF gebruikt deze de komende jaren in de rol als accounthouder subsidies op ondersteuning sekswerk. De hoogte van de subsidies wordt in deze herijking minimaal aangepast, het betreft enkel huisvestingkosten van steunpunt Xenia die nu nog bij de gemeente Leeuwarden ten laste gelegd worden. Deze bedragen 19.500,- per jaar. Gezien het regionale karakter van het steunpunt dienen deze kosten opgehaald te worden bij de Friese gemeenten. Dit zal SDF vanaf 2027 doen binnen de DUVO.
3. Inrichtingsplan pilot toezicht en handhaving (2026-2028)- **ter lokale besluitvorming.** Het inrichtingsplan omvat een uitwerking van de pilot in een smalle versie, waarbij vijf gemeenten deelnemen, een medium versie, waarin tien Friese gemeenten deelnemen, en een versie waarin alle Friese gemeenten deelnemen (conform opdracht PO). Gevolgen voor capaciteitsinzet en financiële gevolgen zijn bij alle drie versies uitgewerkt. Gemeenten worden gevraagd om in het PO WMO SDF van januari 2026 een afgewogen integraal (WMO en veiligheid) lokaal besluit te delen over al dan niet deelnemen aan de pilot. Nadat SDF in het PO heeft geïnventariseerd welke gemeenten voornemens zijn deel te nemen aan de pilot, wordt er een definitieve capaciteits- en financiële berekening op basis van het aantal deelnemende gemeenten gemaakt en gedeeld. Gemeenten maken ten aanzien van het PO zelf lokaal de afweging of zij hun besluit door middel van een collegebesluit met daarin een opgenomen voorbehoud (op de definitieve uitwerking) dan wel voorgenomen principebesluit

kenbaar maken op het PO SDF. Daarnaast wordt op het PO SDF gevraagd welke gemeente de coördinatie van de pilot op zich wil nemen. De gemeenten die besluiten mee te doen aan de pilot, wordt gevraagd om in 2026 de handreiking (1.) te implementeren om de samenwerking binnen en effectiviteit van de pilot te verbeteren.

Toelichting

1. De Friese gemeenten hebben verschillend prostitutiebeleid, waarbij in sommige gemeenten delen verouderd zijn en geactualiseerd zouden moeten worden, en in andere gemeenten onderdelen missen. Het (zoveel mogelijk) uniformeren en harmoniseren van beleid draagt bij aan een eenduidige positie van sekswerkers, de aanpak mensenhandel en het voorkomen van een waterbedeffect voor het criminogene deel van de branche. De handreiking lokaal beleid sekswerk bevat aanbevelingen op het gebied van de APV, aan vergunningen gerelateerd beleid en een handhavingsarrangement. Daarbij wordt de juridische context geschetst en een eenduidig begrippenkader geïntroduceerd.

   De handreiking is tot stand gekomen met behulp van een ambtelijke klankbordgroep (drie gemeenten, OOV en VTH) waarbij het RIEC inhoudelijke en juridische ondersteuning heeft geboden. De handreiking is afgestemd met politie (Team Mensenhandel en Migratie), het CCV en de VNG. Best practices van de regio en uit het land zijn meegenomen.

2. Herijking subsidieactiviteiten ter ondersteuning van sekswerkers.
   SDF voert sinds 2015 het accounthouderschap voor de subsidies namens de Friese gemeenten uit. De subsidieactiviteiten zijn vanuit de historie gegroeid (sinds 2005), maar er is vanuit de Friese gemeenten tot nog toe nooit gewerkt aan een visie die leidend kan zijn.
   De herijking bevat een visieomschrijving op de ondersteuning aan sekswerkers, de doelen die daarmee bereikt dienen te worden en een daaruit voortvloeiend opdrachtkader. Deze zal leidend zijn voor het accounthouderschap de komende jaren.

   De herijking is in samenwerking met een ambtelijke projectgroep (vier gemeenten, WMO) tot stand gekomen. Daarbij is input opgehaald bij politie (Team Mensenhandel en Prostitutie), Fier en het Leger des Heils en de GGD. Daarnaast is een behoefteonderzoek onder sekswerkers uitgevoerd. De input hieruit is verwerkt in de herijking en de resultaten van dit behoefteonderzoek zijn uitgewerkt in de bijlage hiervan. Tot slot is gekeken naar best practices elders in het land.

3. Het inrichtingsplan bevat drie capaciteits- en financiële uitwerkingen van een pilot toezicht en handhaving op de prostitutiebranche. Een smalle versie, waarin vijf Friese gemeenten meedoen, een medium versie met tien gemeenten, en een volledig dekkend Friese pilot waarin alle gemeenten meedoen. Daarnaast bevat het inrichtingsplan ook een uitwerking van de rol van de coördinerende gemeente, de benodigde facilitaire zaken en de functieprofielschets van de deelnemende toezichthouders.

   Het inrichtingsplan is tot stand gekomen met behulp van een ambtelijke klankbordgroep (drie gemeenten, OOV en VTH). Het RIEC heeft inhoudelijk en juridisch advies geleverd. Het inrichtingsplan is afgestemd met politie (Team Mensenhandel en Migratie), het CCV en de

VNG en sluit aan op de landelijke leidraad Toezicht die in 2026 gepresenteerd wordt. Het inrichtingsplan sluit aan op de ontwikkelingen op regionaal niveau (Groningen en Drenthe). Er is geput uit best practices vanuit andere delen van het land.

Na bespreking in het PO WMO wordt, in samenwerking met de coördinerende en andere deelnemende gemeenten, het inrichtingsplan verder uitgewerkt.